

REKOMENDĀCIJAS

A un B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujās iekļaujamās ugunsdrošības prasības

Projektā “Rekomendāciju pilnveidošana ugunsgrēku preventīvai novēršanai
atkritumu apsaimniekošanas objektos”

(reģ. Nr. 1-08/ 76 / 2023)

Projekta izpildītāji: biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”

Finansējuma avots: Latvijas vides aizsardzības fonds

Rīga, 2024.g.

Papildus rekomendējamās prasības, kuras šobrīd A un B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujās vai nu nav ietvertas, vai ir ietvertas daļēji

Nr.	Prasība	Normatīvais akts	Skaidrojums, pamatojums
I. Prasība jau ir noteikta normatīvajos aktos			
1	Ugunsbīstamos darbus veikt saskaņā ar MK noteikumu Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” prasībām, t.sk. attiecībā uz ugunsdrošības pasākumu noteikšanu un nodrošināšanu, Norīkojuma sagatavošanu un darbavietas uzraudzību pēc darba	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 11. sadaļa un 11.pielikums	Šobrīd Atļaujās šāda prasība faktiski nav iekļauta
2	Nodrošināt regulāras darba aprīkojuma rutīnas pārbaudes un apkopes, t.sk., nosakot, vai nenotiek detaļu karšana, eļļas noplūdes, putekļu (materiāla) uzkrāšanās u.tml.	MK noteikumi Nr. 526 “Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu”	Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību, izplatības ātrumu un iespējamās sekas
3	Noteikt tīrīšanas darbu periodiskumu un veikšanas kārtību, lai novērstu putekļu un materiāla uzkrāšanos uz elektroiekārtām, darba aprīkojuma, ēku konstrukcijām	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 370. punkts	Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību, izplatības ātrumu un iespējamās sekas
4	Nodrošināt elektroiekārtu uzturēšanu kārtībā, regulāras apkopes un pārbaudes, lai novērstu putekļu un degspējīgu materiālu uzkrāšanos un savlaicīgi identificētu bojājumus (piemēram, kontaktos, kabeļu izolācijā).	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi” 370. punkts	Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību, izplatības ātrumu un iespējamās sekas
5	Nodrošināt zibensaizsardzības sistēmas ierīkošanu ēkās un aprīkojumam, kur tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem un uzturēšanu.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību
6	Nodrošināt ugunsgrēkā izmantotā ūdens savākšanas un attīrīšanas iespējas	MK noteikumi Nr. 1082 “Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”	Izvairīties no vides piesārņojuma

7	Nodrošināt ugunsgrēka dzēšanai nepieciešamā ūdens daudzumu (m ³), ūdens ņemšanas vietu skaitu un attālumu, krājuma atjaunošanas ilgumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām un uzglabājamā materiāla veidiem, apjomiem un izvietojumam.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”; MK noteikumi Nr. 1032 “Atkritumu poligonu noteikumi”	Nodrošināt iespēju VUGD veikt ugunsgrēka dzēšanu.
8	Nodrošināt objektā atbilstoši aprīkotas smēķēšanas vietas un instruēt darbiniekus par smēķēšanas ierobežojumiem.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Novērst ugunsgrēka izcelšanās iespējamību
9	Nodrošināt teritorijas nožogojumu, lai novērstu nepiederošu personu iekļūšanu. Regulāri pārbaudīt nožogojuma stāvokli.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Novērst ļaunprātīgu rīcību
10	Periodiski veikt darbinieku praktiskās apmācības rīcībai ugunsgrēka gadījumā, t.sk. attiecībā uz evakuāciju, ugunsdzēsības aparātu un cita inventāra izmantošanu.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību, paaugstināt iespēju operatīvi reaģēt ugunsgrēka gadījumā un samazināt materiālos zaudējumus
11	Nodrošināt uzņēmumā ugunsdrošībā atbilstoši apmācītu personu, kura var izstrādāt ugunsdrošības instrukciju, veikt darbinieku ugunsdrošības instruktāžu, kā arī var veikt citus pienākumus ugunsdrošības jomā.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Nodrošināt kvalitatīvu darbinieku izglītošanu ugunsdrošības jomā, tādejādi samazinot ugunsgrēka iespējamību
12	Atkritumu poligona teritorijā vienas krautnes pieļaujamā platība nedrīkst pārsniegt 2000 m ² , bet augstums – 8 metrus. Starp krautnēm nodrošina 10 metrus platas atstarpes	MK noteikumi Nr. 1032 “Atkritumu poligonu noteikumi”	Ugunsgrēka gadījumā, samazināt iespējamās sekas un apjomu
13	Nodrošināt ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietu izvietojuma shēmā norāda teritorijas plānojumu, ugunsdzēsības ūdensvada hidrantus, aizbīdņus, vadības mezglus, sūkņu, putu koncentrāta un atklātas un slēgtas ugunsdzēsības ūdensņemšanas atrašanās vietas. Shēma ir viegli uztverama, un tās minimālais izmērs ir 1 x 1 m.	MK noteikumi Nr. 1032 “Atkritumu poligonu noteikumi”	Nodrošināt VUGD informētību un iespēju operatīvāk rīkoties objekta teritorijā ugunsgrēka gadījumā
14	Ja teritorijā ir degvielas uzpildes stacija (DUS), tai ir jābūt atbilstoši normatīvo aktu prasībām ierīkotai, sertificētai, pārbaudītai un nodrošinātai ar attiecīgiem ugunsdzēsības līdzekļiem.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	
15	Nodrošināt atbilstošas evakuācijas izejas no darba zonām un ēkām, kā arī drošas pulcēšanās vietu teritorijā.	MK noteikumi Nr. 238	

		“Ugunsdrošības noteikumi”	
II. Rekomendācija (nav atrunāta normatīvajos aktos)			
1	Ieteicams nodrošināt speciālu vietu, kur aizdegšanās / gruzdēšanas gadījumā varētu pārkraut šādu materiālu, atdalot to no pārējā materiāla.		Samazināt iespēju ugunsgrēkam izplatīties, nodrošināt operatīvāku ugunsgrēka likvidēšanu
2	Izvērtēt iespēju, nodrošināt Objektā inertu materiālu (piem., smilts) krājumu, lai apbērtu degošo / gruzdošo materiālu.		Nodrošināt operatīvāku ugunsgrēka likvidēšanu, samazināt dzēšanai izlietotā / nepieciešamā ūdens daudzumu
3	Izvērtēt nepieciešamību un iespējas ierīkot tādu ugunsgrēka atklāšanas, brīdināšanas un dzēšanas aprīkojumu kā: termokameras, sprinkleru un/vai drenču sistēmu, stacionāro gāzes, aerosola vai pulvera ugunsdzēsības sistēmu, videonovērošanu.	MK noteikumi Nr. 238 “Ugunsdrošības noteikumi”	Normatīvie akti šādas sistēmas ne vienmēr pieprasa ierīkot, līdz ar to, šī ir informējoša rekomendācija, lai uzņēmums izvērtētu nepieciešamību un iespējas ierīkot.
4	Ieteicams noteikt kārtību un izstrādāt instrukciju par mobilās tehnikas (iekrāvēji, buldozeri) izmantošanu ugunsgrēka dzēšanas darbos (pārvietojot degošo (gruzdošo) materiālu vai to apberot ar inertiem materiāliem). Veikt attiecīgās tehnikas operatoru apmācību rīcībai šādās situācijās, t.sk. attiecībā uz personīgo drošību.		Rekomendējoša un brīvprātīga prasība, kā, neapdraudot darbinieku veselību un dzīvību, nodrošināt ātrāku reaģēšanu un samazināt ugunsgrēka sekas.
5	Izvērtēt mobilās tehnikas (iekrāvēju) darba radītos ugunsgrēka riskus, t.sk. dzirksteļu rašanos no kausa berzes pret grīdu, putekļu uzkrāšanos motortelpā un noteikt preventīvos pasākumus.		Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību
6	Izstrādāt procesu, kā karstajā laikā veikt atkritumu temperatūras monitoringu, lai noteiktu iespējamās gruzdēšanas, karšanas vietas.		Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību
7	Nodrošināt speciālu stāvvietu mobilajai tehnikai pēc darba, atstāt no atkritumu kaudzēm. Pēc darba veikt vizuālo apskati, vai uz tehnikas uzkaršušām daļām (piemēram, motortelpa, izpūtējs) nav sakrājušies putekļi, kas var aizdegties.		Novērst ugunsgrēka izcelšanos un tehnikas bojājumus

8	Izstrādāt un ievērot darba aprīkojuma izslēgšanas procedūru pēc darba: a) neatstāt materiālu uz konveijeriem, sietiem, smalcinātājos, bet izstrādāt iekārtas tukšas; b) atslēgt elektroierīces; c) notīrīt uz iekārtām uzkrājušos materiālus.		Samazināt ugunsgrēka izcelšanās iespējamību ārpus darba laika
---	---	--	---

Ekspertu secinājumi un ierosinājumi, pēc projekta īstenošanas posma:

1. Atļaujas nevajadzētu piesātināt ar daudzām ugunsdrošības prasībām, jo:
 - a. Ugunsdrošības prasības Atļaujās rakstīs VVD darbinieks, kurš, iespējams, nav ugunsdrošības speciālists. Līdz ar to, viņš var kādu prasību neielikt.
 - b. Nav lietderīgi pārrakstīt ugunsdrošības prasības no normatīvajiem aktiem (NA). Šobrīd kāda daļa no normatīvo aktu prasībām tiek ietverta Atļaujās, kaut kāda daļa netiek. Jebkurā gadījumā, Uzņēmumam ir pienākums zināt un ievērot NA prasības, arī tās, kuras nav ietvertas Atļaujā.
 - c. Atļaujās būtu jāieraksta, ka uzņēmumam jāievēro NA noteiktās ugunsdrošības prasības, kas attiecas uz uzņēmuma darbību. Kā arī ievērot labas pārvaldības principus, lai samazinātu iespējamu apdraudējumu cilvēkiem, apkārtējai videi un materiālajām vērtībām (uzņēmuma vai citu juridisku vai fizisku personu īpašumiem).
 - d. Atļaujās būtu ietveramas specifiskas rekomendējoša prasības, kas nav NA, bet būtu nepieciešams ieviest / ievērot konkrētā objektā.

2. Vēlams izstrādāt Vadlīnijas “Ugunsdrošība atkritumu apsaimniekošanā”, kurās jau samērā detalizēti un plaši apraksta rīcības soļus, aprīkojumu un iekārtas, kā arī ietvert pašvērtējuma veidlapas.

3. Vēlams dažādos semināros, kas var nebūt tieši par ugunsdrošību, ievietot darba kārtībā ugunsdrošības tēmu 20 min., atgādināt un stāstīt par ugunsdrošības jautājumiem.

4. Vēlams iedzīvotāju informēšanas / izglītošanas kampaņa attiecībā uz atkritumu šķirošanu, t.sk. baterijām. Sabiedrības daļai, kas neiesaistās brīvprātīgās iniciatīvās, nepieciešama motivācija, piemēram, attiecībā uz bateriju, akumulatoru, “veipu” u.c. savākšanu, būtu jādomā par valstisku motivēšanas sistēmu, līdzīgi kā ar dzērienu iepakojumu depozītu.